

هەریمی کوردستان نمونه‌یهك له خراپیدا

رپۆرت ناسۆ:

لهولاتی سعودییه و مالیازیا به هوی بهرزبوونهوی رپژهی ته‌لا قهوه به‌رپرسیانی حکومی ئه‌و دوولاته بریاریندا که بوکو و زاوی تازه ده‌بیت دهوره‌یهك ببین که حکومت بۆیانده‌کاته‌وه له‌و دهوریه‌دا چهن‌دین پسپۆرله‌ بواری کۆمه‌لایه‌تی و ده‌روونی وان‌ه‌ی تیدا ده‌لێنه‌وه به‌مه به‌ستی که‌م کردنه‌وه‌ی رپژهی ته‌لاق له‌ولاته‌کانیان . رپژهی جیابوونه‌وه‌ی هاوسه‌ره‌کان له‌ و دوولاته به به‌راورد له‌گه‌ڵ رپژهی ته‌لاق له‌ هەریمی کوردستان هینده‌که‌مه که باس نا‌کریت تائیس‌تاش به‌ر پرسیانی حکومت و رپک‌خراوه‌کانی کۆمه‌لگه‌ی مه‌ده‌نی هه‌یچ هه‌ ن‌گاویکیان له‌م باره‌ یه‌وه نه‌ ناوه‌ ئاماره‌کانی داد‌گا‌کانی کوردستان ئه‌و

زه‌نگه ترسناکه‌یه که تائیس‌تابه‌رپرسه گو‌یگرانه‌کانی ئی‌مه گو‌ییان ئی نه‌گرتوه هه‌رچی رپک‌خراوه‌کانی ژنان و کۆمه‌لگه‌ی مه‌ده‌نیه‌ به‌ شیوه‌ یه‌کی پراکتیکی کاریان له‌سه‌ر ئه‌م گرفته‌ کۆمه‌لایه‌تیه نه‌کردوه هۆکاره‌کانی به‌رزبوونه‌وه‌ی ته‌لاق له‌کوردستان زۆربه‌ ئاشکرا دیارن و چاره‌سه‌ر کردنه‌کانیش زۆر ئاسان هه‌نگاو‌یکی جدی حکومت و رپک‌خراوه‌کان ئه‌توانیت به‌شی زۆر کیشه‌کان چاره‌سه‌ر بکات ئه‌وه‌ی له‌م رپۆرته‌ دا ده‌یخویننه‌وه لیدوان و قسه‌ی ئه‌و که‌سانه‌یه که له‌به‌رده‌م داد‌گا وه‌ستاون بۆجیابوونه‌وه‌ یان بۆ پیکه‌ینانی ژبانی تازه بۆ چونی چهن‌دین کچوکوری نیو پارکه‌کانی شاری سلیمانیه که‌تون‌د ده‌ستی یه‌کیان گرتوه‌و جار جار سه‌یریکی ئه‌ملاو لای خۆیان ئه‌که‌ن و به‌دزی پۆلیسه‌کانی پارکه‌وه ماچیکی لیوانی یه‌کدی ده‌که‌ن . کات 8 سه‌ر له‌به‌یانیه که‌شو هه‌وازۆرگه‌رمه‌ خه‌لگی ورده‌ورده‌ رو له‌داد‌گاده‌که‌ن

به‌مه‌به‌ستی چاره‌سه‌ر کردنی کیشه‌کانیان منیش له‌به‌رده‌م داد‌گادا وه‌ستام . له‌کوردستاندا سئ‌شوین قه‌ربه‌لخیکی یه‌کجار گه‌وره‌ی له‌سه‌ره‌ یه‌که‌میان نه‌خۆشخانه‌کان دوه‌میان داد‌گا به‌رپژهی سی‌ه‌میش مزگه‌وته‌کانن ئه‌وا نه‌ی روله‌داد‌گاده‌که‌ن به‌شی زۆریان هه‌ناسه‌ی سارد هه‌لده‌کیشن یان جگه‌ره به‌ جگه‌ره‌دایده‌گیرسین چیرۆکه‌کانی داد‌گا به‌شی هه‌زاران سالی ده‌ره‌ینه‌ره‌کانی بواری فلیم سازی ده‌کات زۆرجار ئی‌مه چیرۆکه‌کان دروست ده‌که‌ین بۆئه‌وه‌ی ژبان دروست بکه‌ین یان چیرۆکه‌کان ئی‌مه ده‌گیرنه‌وه‌ بۆئه‌وه‌ی ژبان دروست بیت چیرۆکه‌کانی داد‌گا ژبانی راستی تاکه‌کانی کۆمه‌لگای کوردیه‌یه ئه‌و کۆمه‌ لگایه‌ی که ده‌سه‌لات دارانی کوردستان ده‌یان‌ه‌و‌یت وه‌ک نمونه‌ی پیشکه‌وتنو

خۆشگوزهرانی پیشانی هه‌مووجیهانی بدن گه‌ره‌کیانه‌ بیکه‌نه‌ نمونه‌یه‌ک بۆعیراق کورپکی ته‌مه‌ت 25 ساله‌ که‌قژیکی لولی دانه‌هینراوی هه‌یه جگه‌ره له‌دوای جگه‌ره‌ پپی ده‌کات چومه‌لایو به‌ باینی باشیکم لئ‌کرد دوا‌ی چاره‌ کی‌ک گه‌فتو گو‌ خۆم پیناساندوو داوام لئ‌کرد که کیشه‌که‌یم بۆباس بکات ئه‌م لاوه‌ ئاماده‌ نه‌بوو ناوی خۆی بلیت ووتی ئه‌گه‌ر له‌م کیشه‌ یه‌ رزگارم بیت یه‌کسه‌ر به‌ره‌و هه‌نده‌ران هه‌ل‌دیم من 3 مانگه‌ زه‌وا جم کردوه یه‌ک هه‌هه‌فته‌ ژبانم خۆش بوو به‌خواستی خۆم زه‌واجم کرد دو‌سال ئه‌و کچه‌ی ئیستا لیم بۆته‌ درنده‌یه‌کی ترسناک هه‌موو شه‌و خه‌ونم ئه‌وه‌ بوو رۆژیک زوتر پیی بگه‌م خاوه‌نی پاره‌ی خۆم خانوی خۆم هه‌بوو به‌لام شه‌و رۆژ کیشه‌ی من ئه‌وه‌ بوو له‌گه‌ڵ ئه‌م ژنه‌دا که رۆژانه‌ ده‌یان په‌لکی پی‌ده‌گرتم داوای سه‌یاره‌ی مودیل به‌رز ئالتونی زۆر ئه‌کرد ئه‌گه‌ر هه‌رداوا‌یه‌کم جیه‌جینه‌کردایه‌ ئاماده‌نه‌بوو کاری سه‌ر جیم له‌گه‌ڵدا بکات له‌ ماوه‌ 3 مانگی هاوسه‌ری ته‌نها 21 یه‌ک شه‌و له‌سه‌ر جیگا له‌گه‌ڵم بوو رۆژنه‌ بوو براکه‌ی هه‌ره‌شه‌م لینه‌کات له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی من به‌قه‌سه‌ی خوشکه‌که‌ی ناکه‌م شه‌وان نایبه‌م بۆده‌روه‌ بۆنان خواردن دایکی به‌رده‌وام ده‌هات و هه‌ره‌شه‌ی ئه‌وه‌ی لیده‌کردم

ئەگەر وەك كچى تر ئالتونى بۇنەكەم لىم دەسىنىتەوۋە ئەم لاوۋ ووتى شەوئىك ھات بەسەر مداو لەسەر ئەم كىشانە زلەيەكەم لەھاسەرەكەم داو ئەوۋىش بەو شەوۋە مالى بەجىھىشت پاش دوسەعات بەخۇى وسىراو دوزاوايوو دايكى ھاتنەمالەكەم ئەوۋەندەيان لىدام لە بەرچاۋى خەلگى ئەو گەرەكە تە نانەت پانتۇلەكەشىان لەپىداكەنم ئەگەر خەلگى گەرەك بە فرىام نەكەوتنايە ھەرەشەى زۆرفورسيان لىدەكردم يەككىك لەبراكانى كچەكە بە چەقۇۋە دەيوۋىست (چۆكەم) بېرپىت ئەگەر خەلگ دەستى نەگرتنايە ئىستا زىندوونەبووم كەسوكارەكەشم بە ھانامەوۋە نايەن و ئەوان لەسەرەتاوۋە لەگەل ئەوۋە نەبوون كەمن كچىكى بېگانە بەكەمە ھاسەرەم دەيانوۋىست خزمى خۆم بەيىنم بۇيە ئىستا ھەموو تەمەنام ئەوۋە يە كەرۋۆزىك زوتر ئەو تەوقە ئاگرىنە لەگەردنم بىتەوۋە .

ھاۋرپىيەكەم كە لەنيو داد گا كاردەكات كىزۋلەيەكى ناسكى پىشاندام كەتەمەنى 18 سال كەمتر بوو بەلام جوانىيەكى بىھاۋتاو بەژن و بالئا يەكى رپك كورد ووتەنى براى خۇى بۇى ھەيران دەبوو ئەم كىژە ماۋەى سالىكە زاۋجى كردوۋە بە پىاۋىك تەمەنى لەسەرۋ پەنجاسال زياترە ديسان ئەم خانمەش ئامادەنبوو ناۋى خۇى بلىت زۆربىزارو ماندوو بوو دەموچاۋى ترسى لىنىشتبوو وەك ئەوۋەى چاۋەپروانى كارساتىكى گەورەبىت پەيتا پەيتا نىنۆكە كانى وەك منال دەبرد بۇدەمى پىاۋىكى سەرورپىش سىپى دەستىك جلى كوردى لەبەردابوو وە ئارەق بە دەموچاۋىيەوۋە دەھاتە خوار شەرۋالەكەى لاجانەكانى ھەموۋى چىمەنتوۋ خۇلبوو چاۋەپرى دەكردكچەكەى بچىتە لاي دادوۋەرو زو بەرپىيان بكات تائەمىش بىرواۋتەوۋە بۇسەرئىشەكەى كە كرىكارىيە لەبەر ئەوۋە 11 كچى ھەيە ئەم كچەى بچوكتىنبايەو تاكە كچىشىتى كەزەواجى كرىبىت دايكىكى پىشت كۆماۋە كە عەبايەكى رەشى لەخۇيەوۋە ئالاندوۋە جوتىك نەعلى دراۋى لەپىدايە كە بە پەت دورىويەتەيەوۋە لەپىشتى كچەكەيەوۋە وەستاوۋەنم خاتونە كەوتە گىرانەوۋەى چىرۋكى يەك سالى ژيانى لە گەلپىاۋىكى بەتەمەن ووتى ئەوۋە باۋكەم ودايكم لەم قسانەدا دەستى كرد بەگرىان فرمىسكە كانى ئەم كىژە كەوۋەك باران بە چاۋى دە بارىن پاكىتى مەزلومىەتى ئەم خانمەى بۇدەسەلمانم دايكىش جار جار دەكەوتە ھەنسكدانو باۋكەپىش سىپەكەشى بەدواياندا دەكەوتە ھەناسەكىشانىكى قول ئەم خانمە كەوتەوۋە قسە كردن و وتى ئىمە لەبەر ھەژارىو كرىچىتى ژيانمان ھەراسان بوو برام نىە كارمان بۇبكات 6 خۇشكەم خۇيىند كارن ئەوانى كە لەمالەوۋەن و وازيان لەخۇيىند ھىناۋە دايكم بەم تەمەنەوۋە لەگەل دووخوشكەم نانى مالان ئەكەن پىشتر خوشكىكم كەخۇيىند كارى زانكۆيە لەمالى يەككىك لەكچە ھاۋرپىكانىلە زانكۆ دواى دەوام خزمەت كارى ئەوانى ئەكرد مانگى بە 130 ھەزار بەلام ئىستا باۋكى ئەو كچە كە دەولەمەندىكى زۆرگەورەيە كچەرەشەكانى داناۋە دەلىت نامەوۋىت كورد خزمەت كارىم بكات ئىمە بازارپان نەبوو شەورپۇژ دايكم دوعاى دەكرد كە يەككىك لىمان بىرسىتەوۋە بەلام كەس نەبوو رپۇزىك باۋكەم لەگەلپىاۋىكى بەتەمەنا خۇى كرد بەزورا لەم كاتەدا باۋكى شەرم گرتى و سەرى داخست ئىمەش وەك پىشەى ھەموچار بەگەرمى بەخىرەينانى ميوانەكەمان كرد باۋكەم بەدايكمى وت خىر روى لەمالەكەمان كردوۋە ئىمە لەم قسە يە گەشىتىن دلمان خۇش بوو لە ناوخۇماندا خىرەمان لە يەك دەكرد ئىمەوامان دەزانى ئەمە باۋكى ئەوگورەيە كەدېتە داوامان بەلام دواى رۇشتنى باۋكەم ووتى ئەمە دەبىتە زاوام ئىتر ھەموومان سەرسام بوۋىن باۋكەم ووتى كچم تۇى بەدلە من زۆرگرىام بەلام باۋكەم ھەرەشەى خۇكوشتنى كرد ووتى ئىتر ئىوۋەم بۇبەخىۋ ناكىرېت منىش ناچارلم بەداۋاكەى باۋكەم دا ئىتر زانىم خەو بىنېن بەكورىكى قۇزەوۋە بۇمىنىكى ھەژار مە ھالە پىنچ مسقال ئالتونى بۇكردم 5 كورو دوكچى گەورەى ھەبوو ژنەكەى مردبوو خۇشى دوكاندارى ئەكرد رپگەى لىگرتەم سەرم روت بىت جلى مە حاجەبەى پىلەبەر ئەكردم لەنيو دوۋوزوردابوۋىن 9 سەر خىزان زۆرشەوان دەبىردمە ھەمامەكە لەبەر ئەوۋەى منداۋەكانى بەخەبەر نەيەن بىگويدانە شعورى من كەى خۇى تەواۋ بوايە وازى لىدەھىنام زۇرچار دواى تەواۋ بونى كارى خۇى ئەگەر دەرەنگ خۇم پاك بكدرايەوۋە تفى لىدەكردم لەنيو ئەو ھەمامەدا دونىايەك جنىۋى ئەدا ئەوخىزانەى منى تىچوم ھەمويان رقىان لىم بوو وايان دەزانى منجىگەى دايكىانم گرتوتەوۋە رۇزانى ھەيىنى ھەموويان لىم مۇرئەبوۋنەوۋە نەيان دەھىشت من بچمەسەر قەبران وەك ئەوۋەى من دايكى ئەوانم كوشتبىت كورەكانى ئەم پىاۋە

تەشقىقەتلىك پىدەكردم چاويان لىم دادەگرت ماچيان بۆھەتئەدام زۇرچاركچەكانى لىيان ئەدام قزبان بەسەرەوۈ نەھىشتەم ماوى سالىكە ئەمە زىانمە بۆيە ئىتر برپارمداۋە يان مردن يان دوركەوتنەوۈ لەم پياۋە .

پىش سى سال بەر لەئىستا لاۋىكى سلىمانى شەيداي خۇشەويستى كچىك دەبىت كچەكەش بەھەمان شىۋە بەلام جياۋازى چىنايەتى لەنيوان ئەمدوۋ ئاشقەدا رىگر دەبىت لە بەيەك گەيشتىيان باۋكى كچە دەئىت من كچەكان بە رۇخودل بەخيو كردوۋ ئامادەنىم بىدەمە كورىكى لا توپوت لە باتىزىانى بۇدروستبىت دۇزەخ ببىتە بەشى كچەكە

ھەرەشى خۇستاندى لە باۋكى كردوۋ ئەگەر نەيداتە ئەو كورە ئەم ھەرەشەيە باۋكى كچە ناچار دەكات كە رازى بىت بەم زەوا جە دواى سالىك زىانى ھاوسەرى كورىكى بىكارو بىپارە كە لەكرىچىتىدا زىان لەم دوھامرۇقە دەكاتە دۇزەخ قەرزارى و نەدانى كرىي خانوو ئەم خىزانە تازەيە توشى كارەسات ئەكات دواى دەمە قالەيەك لە نيوان ئەم دووعاشقەدا كچە بەدەبەيەك نەوتو دەنكىك شقارتە زىانى خۇي كۆتاي پىدئىنئىت ئىستا ئەم كورە لەلايەن باۋكى ئەم كچەوۈ شكاتى لىكراۋەو چاۋەرۋانى برپارى داد گا دەكات .

دادگا رۇزانە گوئەلم چىرۇكانە دەگرىت ھاۋكاتىش دە يان كروو كچ لەم دادگايە لەنيو خزموۋ كەسوكارىيان بەيەك دەگان و چاۋرپن كارو بارە ياسايە كانيان بۇجىبەجىبىكرىت داستان و سازگار كە بەخۇشەو يىتى يە كيان ناسيوە بز لەسەر لىوانيانەو رۇخسارىيان شادى لىدەبارىت پىيان ووتەم ئىمە ھىچ كىشە يەك ناتوانىت خۇشەويستى مان كالىبكاتەوۈو برپارمانداۋە بەيەكەوۈ روو بەرۋى ھەمووكىشەكان ببىنەوۈ

سەرەدوۋ زەيتوۋن كچووكورىكى تر بوون ئەوانىش دلىان بە ئايندەيان خۇشەو لەو باۋەرەدابوون كەدەتوان زىانىكى ئاسودە بۆيەك دابىن بكەن ھەرچەندە بەخۇشەويستىش يەكيان نە ناسيوە.لەگەل ھىۋاي زىانىكى شاد بۇئەم كچ و كورانە بەلام بەشىكى زۆرى ئەم ھاوسارانە كەمتر لەسالىك دىنەوۈ دادگاۋ بەلام ئەم جارە بۇتاوان باركردنى يەكترۋ ئىھانەكردن بەيەكترۋ دادگاش ناچار بەتەلا يان تەفرىخ ئەم ھاوسەرەنە لەيەك جىادەكاتەوۈ. پاركە كانى كوردستان رۇزانە بەدىان ئاشق لە خۇدەگرىت زۇربەي ئاشقە كانى كوردستان پاركەكان دەكەنە ژوانگە كاتىك بەناۋ پاركى ئازادىدا برۋى دەبىنىت لەھەر سوچەو كوروكچىك سەر يان ناۋە بەسەرى يەكديەوۈو زۇربەھىمنى قسەدەكەن ھەرچەند پاركەكان ئەو ژوانگە نارامە نىە بەلام تەنھا جىگەيە كە تارادەيەك ئەتوانن ئازادانە قسەي دلى خۇيان بۆيەكدى بكەن ئاشقەكان بۇماچىكى لىۋانى يەكدى چەندىن

چار سەيرى ئەملاۋ لاي خۇيان دەكەن ، بىچگە لەترسى پۇلىس چەندىن لاۋ كە خۇشەويستىيان نىەو وەك خىرەيەك لەنيو پاركەكەدا ئەو عاشقانە ھەراسان دەكەنو وەك يەكىك لەم لاۋانەوتى ئىمە سەيرىيان بۆيەدەكەين كە يەكدى ماچ ئەكەن و شتى ترىش روو ئەدا . ئەم نەرىتە نەخوازراۋە لەھەموكوردستاندا بەدى دەكرىت بەردەوام كىشەي گەورەشى لەسەر دروست دەبىت بەھەرچال جومە لاي دوان لەم ئاشقانەو دواى سلاۋ لىكردنىان خۇم ناساند بەلام لەبەر ترسى كەسو كار نە قەبولى ئەوايان كرد دەنگيان تەسجىل بكەم نە وىنە يان بگرم نە ناويان بەيىنم پىيان ووتەم كە ماوى چوار سالە بەيەكەوۈن ھەرچەندە تەمەنىان زۇرمندالبوۋ ئەگەر قسەكەيان بەدرووستى وەربرىگىن دەبىت لە 11 سالىيەوۈ عاشقى يەكدى بن ئەوان ووتىان ئىمە برپارمانداۋە تامردن لەگەل يەكدى بىن زۇربەرەھاي قسەيان دەگرد ھەردوكيان لەخىزانىكى ھەزار بوون ووتىان لە بەر ھەژارى تواناي زەواج مان نىە بەلام برپارى بۇ يەك زىانمان بۇئە بەدى بەيەك داۋە ئەم دووعاشقە كىشى تەلاق و جىابوونەوۈ يان خستە ئەستۋى حكومەت و وتىان حكومەت بەشىۋەيەك زىانى خەلكى سەخت كردوۋ خەلك رقى لەخۇشى دەبىت . ھەندەران ئەو بە ھەشتەيە بۇلاۋەكانى كوردستان كە ئامادەن لەپىناۋى دا ئامادەن دەست لە خۇشەويستە كانيان ھەلېگرن چىاو ئاراس دوخۇشەويستەن وەك جىادەئىت سىسالە لەسەر ئاراز وەستاۋم كە چى ئىستا دەئىت دەرۇم بۆھەندەران چىابەگريانەوۈ بە نارازى ئەوت ئامادەم نانى رەق

بخۆم ئهلقهكەش خۆم بۆت دهكەم لهژێر دهواریكا ئەزیم لهگه‌لت به‌لام له‌م بریاره پاش گه‌زبه‌وه ئارازیش سوره له‌سه‌ر بریاره كه‌یو ده‌لیت ئەم ولاته هیدزو پیاو خراپانه‌و من دهمه‌وێت برۆمه هه‌نده‌ران و خۆم و تۆش رزگار بکه‌م به‌لام چیا به‌م قسانه‌ رازی نیه‌و هه‌ره‌شه‌ی لێك چیا بوونه‌وه ده‌كات چیاوتی كێشه‌كانی ته‌لاقو جیا‌بوونه‌وه ئۆ باله‌كه‌ی له‌ گه‌ردنی حكومه‌ته ئارازیش وتی ژن هینان له‌م ولاته فاشیله‌و تۆشی كێشه‌ی گه‌وره‌ت ئەكات دوا‌ی سو پاس‌کردنیان داوا‌ی ئه‌وه‌م لێ‌کردن كه‌ هه‌ولبده‌ن به‌ هیمنی كێشه‌كانیان چاره‌سه‌ر بکه‌ن و بریاری جیا‌بوونه‌وه نه‌ده‌ن .

رۆژانه به‌ده‌یان كێشه‌ی وا یه‌خه‌ی تاكه‌كانی كۆمه‌لگای كوردی ده‌گریت تادیت كێشه‌ كۆمه‌لایه‌تی وئاوبوری و سیاسیه‌ كان له‌م هه‌ریمه‌ بچوكه‌دا قولتر ئه‌بیته‌و ه هه‌موو ئاماژه‌كانیش ئه‌وه دهرده‌خه‌ن كه‌نه حكومه‌ت و نه‌رێكخراوه‌كانی ژنانو نه‌رێكخراوه‌كانی تری كۆمه‌لگای مه‌ده‌نی توانی چاره‌سه‌ر كردنی قه‌یرانه‌كانیان نه‌ماوه به‌قه‌ت به‌رزى ته‌لاری مه‌سئوله‌كان كێشه‌كان له‌سه‌ریه‌ك كه‌له‌كه‌بوون و چاره‌نوسی ژبانی تاكه‌كانی ئەم هه‌ریمه‌ش له‌ده‌ست قه‌ده‌ریکی نادیار دایه .